

گلزار شقایق‌ها ناگفته‌های زنان مبارز کردستان ایران گردآورنده و نویسنده: گلرخ قبادی

ویراستار: ناصر مهاجر
نگاره‌ی روی جلد: خاور
چاپ اول: تابستان ۱۳۹۹
صفحه ۳۷۴

قیمت: اروپا ۱۵ یورو - آمریکا ۱۸ دلار

این دومین کتاب گلرخ قبادیست که برای فهم آنچه پس از انقلاب ۱۳۵۷ ایران در کردستان رفت، از اهمیت بسیار برخوردار است. نویسنده که خود از نخستین زنان پیشمرگه گرد ایران است در پیش‌گفتار کتاب، چکیده‌ای از **گلزار شقایق‌ها** را به دست می‌دهد. فرازهایی از این پیش‌گفتار را می‌آوریم تا کتاب را بازنشاسانیم: «...» به روی کار آمدن نظام جمهوری اسلامی که به معنای شکست انقلاب ۱۳۵۷ بود، زمینه‌ساز بازاندیشی در روزگاران گذشته شد. چرایی برآمدن نظامی واپسگرا و ناهمساز با زمانه، به پژوهش‌های تاریخی با رویکردی تازه، دامن زد. در این میان، تاریخ گرد و کردستان نیز بازنگریسته شد.

در این بازنگری، شکل‌های ستمی که بر این ملت اعمال شده است، در معرض دید قرار گرفت و در نتیجه سوبه‌هایی از زندگی و مبارزه‌ی زن گرد ایرانی از پرده بیرون افتاد. زنانی که در مبارزه علیه نظام محمدرضا شاه پهلوی مشارکت داشتند و در تداوم این مبارزه در برابر جمهوری اسلامی ایستادند، رشد نمودند و قد برافراشتند، بیش از پیش به داده‌ها و نویافته‌های تاریخ گرد و کردستان دل‌بستگی و حساسیت نشان دادند. رشد دیدگاه‌های فمینیستی در میان زنان و نیز مبارزه برای کسب حقوق انسانی‌شان، مکتوب کردن تلاش‌ها، کوشش‌ها و آزموده‌های چهار دهه‌ی اخیر را به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر تبدیل کرده است [...]

ثبت این مبارزات، نسل‌های آینده را از تجربه‌ی زیسته‌ی چند نسل زن گرد، آگاه خواهد کرد و امکان سنجش دستاوردها و نیز کمبودها و اشتباهات را فراهم خواهد ساخت. زیرا نگارش زندگی‌نامه‌ی زنان مبارز و یادمانده‌های آن‌ها در بستر مبارزه، به نگارش تاریخ مبارزات حق‌خواهانه و فمینیستی زنان کردستان یاری می‌رساند.

در این کتاب کوشش کرده‌ایم شرح این مبارزات را از زبان شماری از تلاشگران این راه بیاوریم تا تاریخ از زاویه‌ها و زبان‌های گوناگون بازگفته شود و به آگاهی آیندگان برسد.

کتاب پیش رو که مکمل کتاب «شقایق‌ها بر سنگلاخ، زندگی و زمانه‌ی یک زن گرد از کردستان ایران» است، در برگزیده‌ی چند فصل است که بُن‌مایه‌ی مشترکشان کم و کیف مبارزه‌ی زنان گرد ایرانی از زبان خود آنان است. هدف از این کوشش، شناخت مبارزان گمنامی است که برای آزادی و زندگی به دور از ظلم و نابرابری، یعنی زندگی‌ای که شایسته‌ی انسان باشد، تلاش کرده‌اند. [...]

برگرفته از پشت جلد کتاب:

«با خواندن این کتاب سرزمینی در نظرم مجسم شد که ابلیس بر آن فرمان می‌راند و جن‌ها و شیاطین در آن جولان می‌دهند. آن‌ها هرگاه دل‌شان بخواهد، صبح یا عصر یا نیمه شب، به محل سکونت مردمان هجوم می‌برند، علاوه بر مردان، زنان و بچه‌ها را هم با لذتی جنون‌آمیز مورد آزار قرار می‌دهند و اگر کسی اعتراضی کند او را با گلوله یا کارد هدف می‌گیرند و درجا از پا درمی‌آورند. آن‌ها جز زندانی کردن و شکنجه‌ی انسان‌ها، خانواده‌ها و خویشان را به صورت جمعی از خانه و سرپناه‌شان دور می‌کنند، مدت‌هایی طولانی به تبعید می‌فرستند و بی‌پناه در سرزمین‌های ناشناخته آواره می‌کنند.

این کتاب در نظر من، در مقایسه با تمام آثاری که تاکنون در زمینه‌ی این بلا‌ی مصیبت‌بار خوانده‌ام، تمام وجوه دوزخ سراسر عذاب را، به ویژه نسبت به زنان گرد به صورتی استثنایی تصویر کرده است. همچنین تصور می‌کنم چهره‌ی مبارز و مقاومی که از زنان دختران و مادران گرد سه نسل در کتاب طرح و تصویر شده، بی‌شک همه‌ی خوانندگان را همچون من دچار اعجاب خواهد کرد. این کتاب، بی‌تردید در دائرة‌المعارف جنایات نظام و فرمانروایان جمهوری اسلامی، مقام برجسته‌ای خواهد یافت.»

باقر مؤمنی

«گلزار شقایق‌ها روایتی است تاریخی که نه تنها از دریچه‌ی زندگی شخصی زن گرد، بلکه از دریچه‌ی اجتماعی و سیاسی، به بازخوانی رنج و چالش روزانه‌ی آنان می‌پردازد و عاملیت، مقاومت رادیکال و تأثیرگذاری آن‌ها را در برهه‌ای از تاریخ سرنوشت‌ساز کردستان و ایران می‌نمایاند. زنانی که با کنشگری خود، نه تنها در مقابل ستم ملی ایستادند، بلکه ساختارهای جنیست‌زده‌ی خانوادگی، اجتماعی و سیاسی را به چالش کشیدند و در صدد بوده‌اند تا هویت ملی و جنسیتی خود را از نو تعریف کنند. تبعید، زندان، شکنجه و اعدام عزیزان‌شان نتوانست امید و پویایی را از این زنان بگیرد. گلزار شقایق‌ها چهره‌های سیاه و سفید از زندانیان سیاسی زن و مادران مبارز ارائه نمی‌دهد.

و در دام دوگانگی زن گرد قربانی یا قهرمان نمی‌افتد. این کتاب که برپایه‌ی گفتگو با شماری از زنان و مردان گرد نوشته شده است، به خواننده کمک می‌کند تا با سوبه‌های رهایی بخش زندگی و مبارزه‌ی زنان گرد آشنا شود، به تنگناها و تضادهای این مبارزه پی ببرد و همراه با آنان به خودآگاهی و توانمندی بیشتر برسد. در این کتاب، گذشته در امروز به زندگی خود ادامه می‌دهد.

مطالعه و فهم درست زندگی این زنان و آموختن تجربیات آنان ما را در اندیشیدن راهی نو یاری می‌رساند. راهی که می‌تواند ما را از تکرار تراژدی در دوری باطل نجات دهد. به بیان درست تر سرنوشت این زنان روشنائی بخش راه است.

گلرخ قبادی در دو کتاب شقایق‌ها بر سنگلاخ و گلزار شقایق‌ها دین خود را در ماندگاری و ثبت تاریخ مبارزه‌ی زنان گرد ایران در دو دهه‌ی اخیر به بهترین شیوه ادا کرده است.»

سوفی عصمت، نویسنده و استاد دانشگاه Oslo Met